

MYOSOTIS STENOPHYLLA KNAF. — NOWY GATUNEK
DLA FLORY WYŻYNY MAŁOPOLSKIEJ.
MYSOTIS STENOPHYLLA KNAF. — A NEW SPECIES IN THE
FLORA OF THE PLATEAU OF CENTRAL POLAND.

ANNA MEDWECKA-KÓRNAŚ

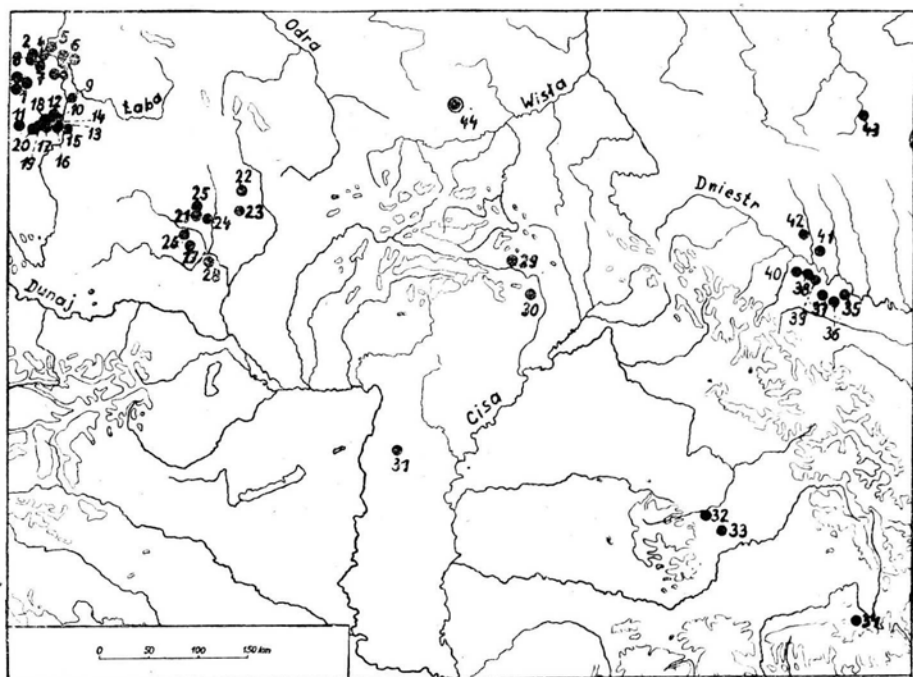
Podczas wycieczki Instytutu Badawczego Leśnictwa w okolicę Miechowa w maju 1946 roku znalazłam niezapominającą z pokrewieństwa *Myosotis silvatica*, którą na podstawie pracy Domin a (1939) oznaczyłam jako *Myosotis stenophylla*.

Gatunek ten podawany był dotychczas z Polski jako *M. suaveolens* W. K. Domin wykazał, że pod nazwą *M. suaveolens* kryły się w literaturze dwie różne formy, a mianowicie bałkańsko-małoazjatycka *M. suaveolens* W. K. (= *M. lithospermifolia* Hornem.), która u nas zupełnie nie występuje, i środkowoeuropejska *M. stenophylla* Knaf. Poza tym nazwy *M. suaveolens* używano niekiedy dla występującej u nas w górach *M. alpestris* Schm., względnie uważano wszystkie trzy za synonimy. Zdaniem Domin a są to gatunki wprawdzie bardzo podobne, ale dające się od siebie odróżnić. *M. suaveolens* posiada w przeciwieństwie do *M. alpestris* i *M. stenophylla* kielich pokryty mniej lub więcej obficie haczykowatymi włoskami (grupa *Uncinatae* Domin). Natomiast u dwóch ostatnich gatunków owłosienie kielicha jest proste, haczykowatych włosków brak zupełnie lub występują Nielicznie, ograniczone głównie do jego podstawy (grupa *Ortotrichae* Domin).

Zasięg *M. suaveolens* obejmuje Bałkan, Małą Azję, Persję i Kaukaz, gdzie rośnie ona w piętrze alpejskim i subalpejskim. Poza tym ma oderwane stanowisko w Karpatach południowo-wschodnich (Re-

tyezat 1900 m n. p. m.) oraz rośnie rzekomo w południowej Słowacji koło Nitry w krytycznej odmianie *var. slovenica* Dom i n, zbliżającej się do *M. stenophylla*.

M. stenophylla różni się od *M. alpestris* silniejszym zwykle owłosieniem kielicha, występowaniem haczykowatych włosków u jego podstawy (u *M. alpestris* brak lub bardzo nieliczne), smuklejszym po-

Zasięg *Myosotis stenophylla* Knaf. Numery odnoszą się do wykazu stanowisk, podanego w tekście.

Distribution of *Myosotis stenophylla* Knaf. The numbers on the map represent the localities which are listed at the end of the Polish text.

krojem i węższymi, przytulonymi do łodygi liśćmi. Istnieje także między nimi różnica w rozmieszczeniu: *M. alpestris* jest rośliną wysokogórską, występującą w piętrze alpejskim i subalpejskim Sudetów (jedyne stanowisko: Mały Kocioł Śnieżny), Karpat (Tatry, Niżnie Tatry, Chocz, Mała Fatra, Karpaty Wschodnie) i Alp. Natomiast *M. stenophylla* jest gatunkiem niżowym, rośnie w tak zwanych zespołach stepowych oraz częściowo dealpejskich (w zespole z *Sesleria Heuffleriana* na Pokuciu i Podolu — Kocz w a r a 1930, 1946, w *Caricetum montanae* na Pokuciu — Kocz w a r a 1930, Koz ł o w s k a 1931 i Opo-

lu — Kozłowska 1931 oraz rzadziej w zespole *Caricetum humilis* na Pokuciu — Koczwarą 1930) i w słonecznych dąbrowach z rzędu *Quercetalia pubescentis* (w zespole *Quercus lanuginosa* — *Lathyrus versicolor* w Czechach środkowych — Klika 1933). Ogólny jej zasięg obejmuje według dotychczasowych naszych wiadomości: Wołyń, Podole, Pokucie stepowe, wschodnią część Opola, Czechy środkowe i Czeskie Średniogórze, południowe Morawy, południową Słowację, Węgry i Siedmiogród.

Znalezione przeze mnie stanowisko *M. stenophylla* leży we wsi Klonów, położonej 16 km na północny wschód od Miechowa, na kamienistym zboczu wzgórza Dąbie, zbudowanego z margli kredowych. Roślinność zbocza nie jest pierwotna, lecz silnie zmieniona przez pasienie. Wśród rzadko rozrzuconych jałowców rosną między innymi: *Adonis vernalis* (masowo), *Anemone silvestris*, *Inula ensifolia*, nadto udało mi się tu odnaleźć *Senecio aurantiacus*, który dotychczas z Ziemi Miechowskiej nie był podawany.

Nowe stanowisko *M. stenophylla* leży, jak widać z załączonej mapki, pomiędzy stanowiskami na Podolu i na Morawach. Odpowiedź na pytanie, z którymi z nich jest ono związane genetycznie, mogą dać dopiero dalsze badania.

STANOWISKA MYOSOTIS STENOPHYLLA KNAF.

Czechy;

1. Okolice Loun (Raná, Vrch Oblík, Langer Berg) — Domin 1939.
2. Radlštejn — Domin 1939.
3. Říp — Domin 1939.
4. Borečský vrch — Domin 1939.
5. Malý Deblík — Domin 1939.
6. Okolice Litoměřic (Jordán, Hliná) — Domin 1939.
7. Lovosicko: Sutomská Hora — Domin 1939.
8. Solanská Hora — Domin 1939.
9. Okolice Prahy — Domin 1939.
10. V Radotínském údolí — Domin 1939.
11. Karlštejn (Velká Hora) — Domin 1939.
12. Nad údolím Chotečským prope Kopanině — Domin 1939.
13. Jilovišské lesy — Domin 1939.
14. Zbraslav — Domin 1939.
15. Naproti Homoli u Jarova — Domin 1939.
16. Trnová — Domin 1939.
17. Před Srbskem — Domin 1939.
18. Kodský revír — Domin 1939.
19. Mramor u Litně — Domin 1939.
20. Liteň: na vrcholku Bačina u Vinařic — Domin 1939.

Morawy;

21. Čebín — Domin 1939.
22. Na Olomoucku (mezi Seníčkou a Cakovem) — Domin 1939.
23. Vyškov — Domin 1939, zielnik B. Pawłowskiego, Ig. Laus 1932.
24. Brno — Domin 1939, zielnik Ogrodu Botanicznego U. J., Ig. L. Krajnikowa — Filipi. 1935.
25. Tišnov — Domin 1939.
26. Mohelno — Domin 1939.
27. Moravský Krumlov — Domin 1939.
28. Mikulov (Pavlovské kopce) — Domin 1939.

Słowacja;

29. Dreveník (Spíš) — Domin 1939.
30. Šomody — Domin 1939.

Węgry;

31. Comitat Pest. Piliszentiván — Domin 1939.

Siedmiogród:

32. Distr. Cluj — Techintău ad Fănațele Clujului — zielnik Ogrodu Botanicznego U. J., Ig. E. I. Nyárády, 1924.
33. Distr. Turda — Cheia Turzii — zielnik Ogrodu Botanicznego U. J., Ig. E. I. Nyárády.
34. Distr. Brașov — prope pagum Hărman — zielnik Ogrodu Botanicznego U. J., Ig. Mus. Bot. Cluj, 1911.

Pokucie stepowe:

35. Hawrylak pod Horodenką — Szafer 1928.
36. Okolice Czortowca (step Masiok, Czortowska Hołda, między Nieżwiskami a Czortowcem, Jar Harasymowski) — zielnik Ogrodu Botanicznego U. J., Ig. B. Pawłowski 1928; zielnik Muzeum Fizjogr. P. A. U., Ig. B. Pawłowski 1928, Ig. A. Kozłowska, Ig. J. Trela, Ig. Instytut Botaniczny U. J.; — Koczwarą 1930.
37. Koło Obertyna — Koczwarą 1930.
38. Bratyszów koło Niżniowa — Domin 1939, Koczwarą 1930.
39. Okniany — Koczwarą 1930.
40. Oleszów — Koczwarą 1930.

Podole:

41. Księża Góra w Dubienku koło Monasterzysk — zielnik Muzeum Fizjogr. P. A. U., Ig. Błocki.

Opole:

42. Zawaków — zielnik Ogrodu Botanicznego U. J., Ig. A. Środoń 1935; zielnik B. Pawłowskiego, Ig. B. Pawłowski 1935.

Wołyń;

43. Koło Dunajewa (pow. Krzemieniec) — zielnik B. Pawłowskiego, Ig. B. Pawłowski, 1923.

Wyżyna Małopolska:

44. Klonów koło Miechowa, Ig. A. Medwecka-Kornasiowa, 1946.

Stanowiska nie odnalezione i nieuwzględnione na mapie:

Krosznia i Smokówka — Szafer, 1930

LITRATURA.

1. Domin K.; Monografická studie o *Myosotis silvatica* Hoffm. a některých příbuzných pomnenkách se zvlátním zřením k oblasti karpazské. Carpatica I. Praha 1939.
2. Klika J.: Studien über die xerotherme Vegetation Mitteleuropas II. Xerotherme Gesellschaften in Böhmen. B. B. C., L. 1933.
3. Koczwara M.: Zespoły stepowe Podola Pokuckiego. Prace Geograficzne publ. pod kierown. prof. Romera, XII. 1930.
4. Koczwara M.: Step i jego wędrówki. Przegląd Geograficzny. 1946.
5. Kozłowska A.: Stosunki geobotaniczne Ziemi Miechowskiej. Spraw. Kom. Fizjogr. P. A. U. LVII. 1923.
6. Kozłowska A.: Zmienność kostrzewy owczej (*Festuca ovina*) w związku z sukcesją zespołów stepowych na Wyżynie Małopolskiej. Spraw. Kom. Fizjogr. P. A. U. LX. 1925.
7. Kozłowska A.: The genetic elements and the origin of the steppe flora in Poland. Mém. de l'Acad. de Sc. Pol., Ser. B. nr 4. 1931.
8. Szafer W., Kulczyński St., Pawłowski B.: Rośliny polskie. Lwów — Warszawa, 1924.
9. Szafer W.: Element górski we florze niżu polskiego. Rozpr. Wydz. Mat.-Przyr. P. A. U., tom. 69. 1930

Z Instytutu Botanicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego.

SUMMARY

A new locality of *Myosotis stenophylla* Knaf. situated at Klonów near Miechów is described. It lies between Moravian and Podolian centres of distribution of this species. *Myosotis stenophylla* from Podolia was reported under the name of *Myosotis suaveolens* W. K. Domin in 1939 explained that this name can be used only in relation to species occurring in Balkan and the mountains of Asia Minor